

4 MATERIÁLNE POŇATIE VŠEOBECNOSTI VOLEBNÉHO PRÁVA V SR ALEBO KOMU VOLEBNÉ PRÁVO SKUTOČNE PATRÍ

4.1 Materiálne obmedzenia všeobecnosti volebného práva a ich druhy

V predchádzajúcej kapitole sme sa venovali formálnemu poňatiu všeobecnosti volebného práva. Zodpovedali sme teda otázku, komu by aktívne volebné právo v podmienkach právneho poriadku SR (vychádzajúc z ústavnej a zákonnej úpravy podmienok a prekážok výkonu volebného práva) malo patriť. Štvrtá kapitola je venovaná materiálnemu poňatiu všeobecnosti volebného práva. Zameriame sa preto na otázku, komu volebné právo v podmienkach SR skutočne patrí. Ako totiž ešte ilustrujeme na niekoľkých príkladoch, aj napriek skutočnosti, že určitá osoba spĺňa (pozitívne) podmienky volebného práva a nenastala u nej ani žiadna (formálna) prekážka výkonu volebného práva, v praxi aj tak môže byť z výkonu volebného práva vylúčená. Takéto vylúčenie z praktickej možnosti uplatnenia volebného práva môžeme označiť ako materiálne obmedzenie všeobecnosti volebného práva. Princíp všeobecnosti volebného práva, v zmysle ktorého aktívne volebné právo patrí každému, kto je súčasťou politického spoločenstva spravujúceho si prostredníctvom volieb verejné záležitosti a je na výkon volebného práva mentálne spôsobilý, je totiž síce formálne naplnený, no materiálne to už v prípade každého voliča pravda byť nemusí.

To, čo sme si na účely tejto monografie označili ako materiálne obmedzenie všeobecnosti volebného práva, zvykne byť v literatúre označované aj inak. Je možné sa stretnúť napríklad s označením „prekážky výkonu volebného práva *de facto*“⁴⁰⁴ v anglických textoch aj s označením „*de facto disenfranchisement*“⁴⁰⁵

⁴⁰⁴ Porovnaj napríklad ANTOŠ, M. Tajné hlasování za plentou jako záruka svobodných voleb versus distanční hlasování. In *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2007, roč. 15, č. 2, s. 181. Pojem „prekážka výkonu volebného práva *de facto*“ vhodne zdôrazňuje odlišnosť od formálnych prekážok výkonu volebného práva predpokladaných výslovne právnu normou, ktorej sme sa venovali v predchádzajúcej kapitole.

⁴⁰⁵ Tento pojem používa napríklad tzv. Benátska komisia. Porovnaj Správu o volebnom práve a volebnej administratíve v Európe prijatú Benátskou komisiou na jej 67. zasadnutí 9. a 10. júna 2006.

alebo „*informal disenfranchisement*“.⁴⁰⁶ Všetky uvedené pojmy majú spoločne to, že zdôrazňujú skutočnosť, že k vylúčeniu osoby z výkonu volebného práva neprichádza *de iure* či formálne, teda priamo ústavnou alebo zákonnou normou. Nehovoríme preto o prípade, pri ktorom by právna norma z výkonu volebného práva určitých voličov *expressis verbis* vylučovala.

Materiálne obmedzenia všeobecnosti volebného práva pramenia z nedostatku právnej úpravy. Zákonná úprava praktického výkonu volebného práva totiž nie vždy musí pokrývať všetky prípadné okolnosti, ktoré sa v živote jednotlivca môžu vyskytnúť a ktoré mu môžu fakticky vo výkone volebného práva brániť aj napriek tomu, že formálne mu volebné právo patrí. Takýto nedostatok právnej úpravy bude pravdepodobne dôsledkom nepozornosti zákonodarcu, no úplne nemožno vylúčiť ani jeho úmysel.⁴⁰⁷ V ďalších častiach tejto kapitoly preto priblížime niekoľko skutočností spôsobujúcich, že aj napriek tomu, že osobe aktívne volebné právo formálne patrí, vzhľadom na túto skutočnosť ho nemôže vykonať, prípadne ho môže vykonať len s veľkými ťažkosťami. S niektorými z ďalej uvedených skutočností sa zákonodarcu vysporiadal, no s niektorými zatiaľ nie. Výpočet skutočností potenciálne materiálne obmedzujúcich všeobecnosť volebného práva, ktoré budú na ďalších riadkoch priblížené, si pritom ani zďaleka nekladie za cieľ byť výpočtom taxatívnym.

Skutočnosti, ktoré môžu vo svojom dôsledku viesť k materiálnym obmedzeniam všeobecnosti volebného práva v prípade, ak ich zákonodarcu nevezme pri tvorbe zákonnej úpravy volebného práva do úvahy, možno z dôvodu prehľadnosti rozdeliť podľa toho, akej etapy volieb alebo volebného procesu sa týkajú. Volby, ako už bolo naznačené v prvej kapitole, je možné chápať v širšom zmysle, kedy do nich spadá nielen samotný akt odovzdania hlasu prebiehajúci spravidla vo volebnej miestnosti, ale aj viacero dôležitých procesných postupov tomu predchádzajúcich. Jedným z takýchto postupov je aj vyhotovovanie, resp. skompletizovanie zoznamov voličov. Vzhľadom na uvedené sa na ďalších riadkoch budeme osobitne venovať skutočnostiam, ktoré môžu viesť k materiálnemu obmedzeniu všeobecnosti volebného práva v rámci (1) evidencie voličov a osobitne tým skutočnostiam, ktoré sa týkajú už samotného (2) praktického výkonu volebného práva voličmi. Oba druhy situácií aj napriek svojej odlišnosti môžu viesť k rovnako

⁴⁰⁶ Porovnaj napríklad TOKAJI, D. P., COLKER, R. Absentee voting by people with disabilities: Promoting access and integrity. In *McGeorge Law Review*. 2016, roč. 38, č. 4, s. 1015 a či WOOD, E., BLOOM, R. *De Facto Disenfranchisement*. New York : American Civil Liberties Union, Brennan Centre for Justice, 2008, s. 1 a nasl.

⁴⁰⁷ Materiálne obmedzenie všeobecnosti volebného práva môže teoreticky byť spôsobené okrem nedostatku právnej úpravy aj zlým informovaním voličov o existujúcej a platnej právnej úprave. Porovnaj napríklad WOOD, E., BLOOM, R. *De Facto Disenfranchisement*. New York : American Civil Liberties Union, Brennan Centre for Justice, 2008. 20 s.

závažným dôsledkom. Ak sa totiž napríklad osoba, ktorá inak spĺňa podmienky aktívneho volebného práva, teda volič,⁴⁰⁸ nedostane do zoznamu voličov, môže to prakticky vylúčiť účasť tejto osoby na hlasovaní.

Materiálne poňatie všeobecnosti volebného práva je teda pre ústavný princíp všeobecnosti volebného práva kľúčové. Ako konštatuje J. Drgonec, úlohou princípu všeobecnosti aktívneho volebného práva je zabezpečiť každému, kto spĺňa ústavou určené podmienky, reálnu možnosť uplatnenia volebného práva.⁴⁰⁹ Formálne rešpektovanie všeobecnosti volebného práva je teda len „peknu“ deklaráciou, pokiaľ každý volič, teda každý komu formálne volebné právo patrí, skutočne nemá možnosť svoje volebné právo bez zásadnejších ťažkostí uplatniť. V tejto súvislosti sa možno len stotožniť s tzv. pozitívnou (afirmatívnou) koncepciou volebného práva (v anglickom jazyku „*affirmative conception of the right to vote*“), o ktorej hovorí americká profesorka práva P. S. Karlan. Podstatou takejto koncepcie volebného práva je povinnosť štátu výkon volebného práva voličom uľahčiť.⁴¹⁰

4.2 Obmedzenia týkajúce sa evidencie voličov

V tejto časti štvrtej kapitoly sa zameriame na skutočnosti brániace voličom vo výkone volebného práva, ktoré majú povahu vo vedení zoznamov voličov. Pôjde tak o vedenie stálych zoznamov voličov, ako aj osobitných zoznamov voličov alebo zoznamov voličov pre jednotlivé volebné okrsky. Ak totiž volič nie je v zozname voličov zapísaný, jeho možnosť uplatnenia aktívneho volebného práva je z povahy veci vo všeobecnosti vylúčená.

4.2.1 Nedostatky v stálych zoznamoch voličov

4.2.1.1 Stále zoznamy voličov a ich nedostatky

Stály zoznam voličov je upravený v § 9 volebného kódexu. Táto úprava je spoločná pre všetky druhy volieb. Zoznam voličov vrátane toho stáleho možno charakterizovať ako verejnoprávny dokument osvedčujúci, že osobám, ktoré sú v ňom

⁴⁰⁸ Kvôli zvýšeniu prehľadnosti textu budeme vo štvrtej kapitole na označenie osoby, ktorej by formálne aktívne volebné právo malo patriť, teda osoby, ktorá spĺňa (pozitívne) podmienky volebného práva a nenastali u nej žiadne (formálne) prekážky výkonu volebného práva, používať označenie „volič“.

⁴⁰⁹ Porovnaj DRGONEC, J. *Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax*. Bratislava : C. H. Beck, 2015, s. 717.

⁴¹⁰ Porovnaj KARLAN, P. S. The Reconstruction of voting rights. In CHARLES, G-U. E., GERKEN, H. K., KANG, M. S. (eds.). *Race, reform and regulation of the electoral process*. New York : Cambridge University Press, 2011, s. 38.

zapísané, patrí aktívne volebné právo. Zápisom fyzickej osoby do zoznamu voličov volebné právo nevzniká. Zápis v zozname voličov existenciu volebného práva len osvedčuje. Preto inštitút voličských zoznamov, predovšetkým stály zoznam voličov, predstavuje jeden z kľúčových organizačno-právnych prostriedkov garantujúcich všeobecnosť volebného práva.⁴¹¹ Inštitút stálych zoznamov voličov v podobe, v akej sa uplatňuje v SR, predstavuje taktiež praktické uplatnenie princípu registrácie voličov *ex offio*, čiže ich registrácie z úradnej povinnosti. Voliči sú teda do zoznamu zapisovaní v zásade bez toho, aby bol potrebný z ich strany osobitný prejav vôle. Už len túto skutočnosť, a teda, že volič nemusí vykonať žiadny osobitný úkon smerujúci k tomu, aby bol do zoznamu voličov zapísaný, možno hodnotiť s ohľadom na napĺňanie princípu všeobecnosti volebného práva aj z materiálneho hľadiska kladne.

Stály zoznam voličov vedie obec (resp. mesto, v prípade Bratislavy a Košíc každá mestská časť osobitne). Tento zoznam voličov má permanentný charakter. Nevzťahuje sa teda len na konkrétne voľby. V stálom zozname voličov sú vedené základné identifikačné údaje osôb s aktívnym volebným právom – voličov, ktorí majú na území danej obce (resp. mesta alebo mestskej časti) trvalý pobyt. Stály zoznam voličov sa zostavuje na základe územného princípu. Volebný kódex určuje presný rozsah údajov, ktoré má stály zoznam voličov obsahovať.⁴¹² Rovnako určuje aj spôsob, akým sú voliči v zozname zoradení. Novinkou oproti predchádzajúcemu volebnému zákonodarstvu je skutočnosť, že v stálom zozname sa vedú údaje aj o cudzincoch. Podmienkou je však trvalý pobyt cudzinca na území dotknutej obce. Každý volič môže byť zapísaný len v jednom stálom zozname voličov, keďže každá fyzická osoba môže byť, ako sme už uviedli v predchádzajúcej kapitole, v jednom čase prihlásená len na jeden trvalý pobyt.

Stály zoznam voličov má aj napriek svojej permanentnosti dynamický charakter, keďže údaje v ňom zapísané nie sú nemenné a v rôznych životných situáciách môže dôjsť k ich zmene. Práve z tohto dôvodu volebný kódex obciam pri vedení stálych zoznamov ukladá povinnosť ich nepretržite aktualizovať. V opačnom prípade by mohlo dôjsť k znemožneniu uplatnenia aktívneho volebného práva, teda by mohlo dôjsť k materiálnemu obmedzeniu všeobecnosti volebného práva. Obec má tak povinnosť údaje v zozname aktualizovať, a to jednak na základe zistení z vlastnej evidencie, ale aj na základe vonkajších podnetov. Zmeny v stálom zozname však

⁴¹¹ Porovnaj aj OROSZ, L., MOLEK, P., SVÁK, J., ŠIMÍČEK, V. *Volebné právo a súdny prieskum volieb v Českej republike a Slovenskej republike*. Bratislava : C. H. Beck, 2016, s. 101.

⁴¹² Ide o nasledujúce údaje: (1) meno a priezvisko; (2) rodné číslo, alebo ak ide o cudzinca bez prideleného rodného čísla, dátum narodenia; (3) štátna príslušnosť, čiže štátne občianstvo a (4) adresa trvalého pobytu. Adresa trvalého pobytu musí obsahovať okrem názvu obce aj názov ulice, pokiaľ sa obec člení na ulice, ako aj súpisné a orientačné číslo domu, v ktorom je volič prihlásený na trvalý pobyt.

nemusia spočívať len v zmene údajov o jednotlivých voličoch, ale aj vo vyčiarknutí voliča zo zoznamu v prípade, ak nastane niektorá zo skutočností predpokladaných vo volebnom kódexe.⁴¹³ Naopak, obec do stáleho zoznamu dopíše nových voličov, ktorí sa v nej prihlásili na trvalý pobyt. Ako konštatoval v minulosti aj Ústavný súd SR, prihlásením sa na trvalý pobyt v obci osobe vzniká právo na zápis do zoznamu voličov.⁴¹⁴ Samozrejme, platí to za predpokladu, že dotknutá osoba je staršia ako 18 rokov a spĺňa tak druhú podmienku volebného práva. Obec do zoznamu tak tiež dopíše osoby, ktoré síce už mali trvalý pobyt v danej obci, no dosiahli vek 18 rokov a splnili tak podmienky pre aktívne volebné právo. V snahe o zabezpečenie úplnosti a správnosti stálych zoznamov voličov volebný kódex ukladá povinnosť aj ďalším orgánom verejnej moci (iným ako obce vedúce stále zoznamy voličov), a to bezodkladne oznámiť obci údaje dôležité pre vedenie stáleho zoznamu. Ako príklad možno uviesť oznámenie Ministerstva vnútra SR o nadobudnutí štátneho občianstva SR alebo okresného úradu v sídle kraja o prepustení zo štátneho zväzku SR, teda o strate štátneho občianstva. Ďalším adresátom povinnosti môže byť aj súd, a to napríklad v prípade vyhlásenia voliča za mŕtveho.⁴¹⁵

Aj napriek všetkým uvedeným zákonným príkazom predsa len nemožno vylúčiť prípad, že stály zoznam voličov bude obsahovať nedostatky, ktoré by mohli viesť v prípade, pokiaľ by zákonodarca nepredpokladal možnosť a spôsob ich odstránenia, až k materiálnemu obmedzeniu všeobecnosti volebného práva. Mohlo by ísť o dve základné skutočnosti, a to, že:

- stály zoznam voličov by záznam o určitom voličovi neobsahoval vôbec, alebo by
- stály zoznam voličov obsahoval o určitom voličovi nesprávne alebo neúplné údaje.

V rámci druhého z načrtnutých prípadov je predstaviteľná napríklad situácia, že v stálom zozname voličov by bolo uvedené v dôsledku zmeny priezviska nesprávne priezvisko voliča. Dôsledkom takejto skutočnosti by následne mohlo byť, že by dotknutému voličovi nebolo umožnené hlasovať, keďže by okrsková volebná komisia tohto voliča vo svojom zozname voličov nevedela identifikovať.⁴¹⁶ Takýto stav by bol vychádzajúc z judikatúry Ústavného súdu SR spôsobilý porušiť čl. 30 ods. 3 Ústavy SR garantujúci všeobecnosť volebného práva.⁴¹⁷

⁴¹³ Dôvodom pre vyčiarknutie zo stáleho zoznamu voličov sú v zmysle § 9 ods. 4 volebného kódexu nasledujúce skutočnosti: (1) prihlásenie sa na trvalý pobyt v inej obci; (2) smrť voliča alebo jeho vyhlásenie za mŕtveho a (3) skončenie trvalého pobytu voliča na území SR.

⁴¹⁴ Porovnaj uznesenie Ústavného súdu SR z 11. januára 1995, sp. zn. PL. ÚS 28/94.

⁴¹⁵ Porovnaj § 9 ods. 7 volebného kódexu.

⁴¹⁶ Pre úplnosť treba dodať, že odstraňovanie nedostatkov v zoznamoch voličov pre jednotlivé volebné okrsky je volebným kódexom riešené osobitným spôsobom. Viac k tejto otázke v časti 4.2.2.

⁴¹⁷ Porovnaj napríklad aj uznesenie Ústavného súdu SR z 30. marca 2005, sp. zn. IV. ÚS 90/05.

4.2.1.2 Námietskové konanie a konanie pred súdom

Skutočnosť, že stály zoznam voličov nemusí byť bez chýb, či dokonca skutočnosť, že nemusí obsahovať záznam o všetkých voličoch, o ktorých by s ohľadom na miesto ich trvalého pobytu záznam obsahovať mal, volebný kódex predvída.

V záujme zabezpečenia správnosti a úplnosti údajov v stálom zozname voličov volebný kódex výslovne voličovi umožňuje, aby si (1) overil, či je v stálom zozname voličov vôbec zapísaný, a tiež aby si overil, či údaje o ňom sú úplne a pravdivé.⁴¹⁸ Volič tak môže spraviť, slovami volebného kódexu, „v úradných hodinách obce“. Úradnými hodinami obce sa majú nepochybne na mysli úradné hodiny obecného úradu (príp. mestského úradu v meste alebo miestneho úradu v niektorej z mestských častí Bratislavy a Košíc). Volič má nielen možnosť overiť si správnosť údajov v stálom zozname voličov, ale zákon mu priamo formuluje možnosť (2) požadovať doplnenie údajov alebo vykonanie opráv. Ide o tzv. námietskové konanie.⁴¹⁹ V prípade, pokiaľ v stálom zozname nie je volič vôbec uvedený, pôjde o doplnenie záznamu o dotknutom voličovi, zatiaľ čo v prípade, pokiaľ zoznam záznam obsahuje, no všetky údaje nie sú správne a pravdivé, pôjde o doplnenie alebo opravu údajov. Aj keď to volebný kódex výslovne neuvádza, predpokladá sa, že osoba má svoju žiadosť o doplnenie údajov alebo vykonanie opráv relevantným spôsobom preukázať, napríklad prostredníctvom údajov uvedených v platnom občianskom preukaze. Obec vedúca dotknutý stály zoznam voličov má následne dve možnosti: buď (1) žiadosti vyhovie, alebo (2) do troch dní musí písomne žiadateľovi oznámiť dôvody, pre ktoré žiadosti nemôže vyhovieť.

Nevyhovenie žiadosti o doplnenie údajov alebo vykonanie opráv v stálom zozname voličov môže (dozaista) stále smerovať k neumožneniu výkonu aktívneho volebného práva, a preto aj k materiálnemu obmedzeniu všeobecnosti volebného práva. Volebný kódex preto v § 10 ods. 2 predpokladá možnosť neúspešného žiadateľa obrátiť sa na súd s návrhom (žalobou) na vydanie rozhodnutia o vykonaní opravy alebo o doplnení stáleho zoznamu voličov. Možnosť obrátiť sa na súd môže neúspešný žiadateľ – volič, využiť tak v prípade, ak príslušná obec žiadosti nevyhovela, ako aj v prípade, ak obec zostala nečinná a k žiadosti sa vôbec nevyjadřila. Aktívne legitimovaný je však len ten volič, ktorý je nedostatkom stáleho

⁴¹⁸ Porovnaj § 10 ods. 1 volebného kódexu.

⁴¹⁹ Volebným kódexom upravené námietskové konanie však nie je ničím novým. Inštitút námietkového konania poznal už právny poriadok prvej Československej republiky. Zoznamy voličov boli dva razy za rok „vyložené“ (12. júna a 12. decembra) na dobu 8 dní, počas ktorých mohol každý do nich nahliadnuť a podať námietku. Porovnaj WEYR, F. *Československé právo ústavné*. Praha : Melantrich, 1937, s. 127. Námietskové konanie poznala aj právna úprava po roku 1954. Porovnaj OROSZ, K. Rekodifikácia volebného zákonodarstva a súdny prieskum volieb (I.) In *Justičná revue*. 2011, roč. 63, č. 10, s. 1221.

zoznamu voličov dotknutý. Súdne konanie prebieha podľa osobitného predpisu, ktorým je Správny súdny poriadok. Ide teda o výkon tzv. správneho súdnictva. Možno povedať, že v prípade správneho súdnictva vo volebných veciach ide o súdnu ochranu z časového hľadiska prebiehajúcu pred uskutočnením volieb, zatiaľ čo v prípade výkonu právomoci Ústavného súdu SR ide o dohľad nad ústavnosťou a zákonnosťou už uskutočnených volieb.⁴²⁰

Podrobnosti o konaní pred správnym súdom sú upravené v tretej hlave Správneho súdneho poriadku, a to konkrétne v § 264 až 272.⁴²¹ Vecne príslušný je okresný súd. Miestne príslušný je ten okresný súd, v ktorého územnom obvode sa nachádza obec, ktorá vedie dotknutý stály zoznam voličov. Účastníkmi súdneho konania sú žalobca, čiže volič žiadajúci opravu alebo doplnenie údajov v stálom zozname voličov, a žalovaný, čiže obec (resp. mesto alebo mestská časť), ktorá vedie dotknutý stály zoznam voličov. Aktívna legitimácia pritom patrí aj osobe pred dovŕšením 18 rokov veku, no najskôr v deň vyhlásenia volieb. Uvedené platí, samozrejme, len v prípade, ak dotknutá osoba má dovŕšiť 18 rokov veku najneskôr v deň volieb.⁴²² Ak by napríklad osobe, ktorá má dovŕšiť 18 rokov veku v deň volieb alebo niekoľko dní pred voľbami, bola možnosť obrátiť sa so žalobou na súd odopretá, nemala by sa ako domôcť v prípade odmietavého postoja obce doplnenia alebo opravy údajov v zozname voličov a v konečnom dôsledku by tak z výkonu volebného práva mohla byť vylúčená.

Súd vo veci opravy, resp. doplnenia, stáleho zoznamu voličov rozhoduje uznesením, a to do 5 dní od doručenia žaloby. Náprava by totiž mala byť zabezpečená v čo najkratšom čase, keďže možno predpokladať, že voliči sa budú o správnosť svojich údajov v stálom zozname zaujímať najmä v čase tesne pred voľbami. Rozhodnutie súdu sa doručuje oboj účastníkom konania. Aj napriek skutočnosti, že Správny súdny poriadok výslovne spomína len odstránenie chyby alebo nedostatku v stálom zozname voličov,⁴²³ nemožno vylúčiť ani to, že určitá osoba bude aj napriek trvalému pobytu v danej obci v stálom zozname chýbať. V takom prípade by mal súd rozhodnutím obci prikázať dotknutú osobu (žalobcu) do stáleho zoznamu voličov dopísať.

⁴²⁰ Porovnaj FICOVÁ, S., ŠTEVČEK, M. a kol. *Občianske súdne konanie*. Bratislava : C. H. Beck, 2013, s. 457.

⁴²¹ Volebný kódex pôvodne prostredníctvom ustanovení čl. II predpokladal, že podrobnosti o námietkovom konaní upraví Občiansky súdny poriadok. Občiansky súdny poriadok však bol neskôr, s účinnosťou od 1. júla 2016, derogovaný a nahradený Správnym súdnym poriadkom.

⁴²² Porovnaj OROSZ, L., MOLEK, P., SVÁK, J., ŠIMÍČEK, V. *Volebné právo a súdny prieskum volieb v Českej republike a Slovenskej republike*. Bratislava : C. H. Beck, 2016, s. 375.

⁴²³ V zmysle § 264 ods. 1 SSP „žalobca sa môže žalobou domáhať **odstránenia chyby alebo nedostatku v stálom zozname voličov (...)**“ No v zmysle § 10 ods. 2 volebného kódexu sa volič môže obrátiť na súd „(...) s návrhom na vydanie rozhodnutia o **vykonaní opravy alebo o doplnení stáleho zoznamu.**“

Správny súdny poriadok taktiež výslovne uvádza, že súd má vo výroku uznesenia uviesť chybu alebo nedostatok, ktoré majú byť v stálom zozname voličov odstránené. Námietkové konanie však nemusí skončiť vždy meritórnym rozhodnutím. Môže skončiť aj zastavením konania alebo zamietnutím žaloby. Súd konanie zastaví v prípade, ak žalovaná obec po podaní žaloby na súd a po jej doručení obci napadnutý nedostatok v stálom zozname voličov sama odstráni. Súd žalobu zamietne v prípade, ak po preskúmaní zistí, že je nedôvodná. Pod nedôvodnosťou je potrebné rozumieť to, že súd dospeje k záveru, že stály zoznam voličov neobsahuje chybu alebo nedostatok, ktorých odstránenia sa žalobca domáhal. Príkladom môže byť, že dotknutý volič jednoducho nespĺňa zákonné predpoklady na zápis do dotknutého stáleho zoznamu voličov, a to napríklad v dôsledku odhlásenia sa z trvalého pobytu v dotknutej obci.

Pokiaľ ide o samotné odstránenie nedostatku v stálom zozname voličov, to má vykonať priamo obec. Súdna rozhodnutie totiž nenahrádza vôľu obce. Konanie pred správnym súdom sa teda neriadi tzv. revíznym princípom. Súd svojím rozhodnutím len ukladá povinnosť nedostatok stáleho zoznamu voličov odstrániť. Odstránenie nedostatku má v prvom rade zabezpečiť (1) obec v stálom zozname voličov. Volebný kódex však pamätá aj na prípadnú situáciu, že k rozhodnutiu súdu by došlo až v deň volieb, resp. v čase, kedy sú už vyhotovené zoznamy voličov pre jednotlivé volebné okrsky. V takom prípade môže volič predložiť rozhodnutie súdu (2) okrskovej volebnej komisii priamo vo volebnej miestnosti a tá je povinná vykonať príslušnú zmenu, a to v zozname voličov pre daný volebný okrsk, ktorý má k dispozícii od obce.

V súvislosti s aktívnou legitímáciou pri konaní o odstránení nedostatkov v stálom zozname voličov si možno položiť otázku, či môže žalobu podať volič nielen vo vzťahu k svojim údajom, ale aj vo vzťahu k záznamu o inom voličovi. Takýto postup by mohol byť motivovaný snahou o vylúčenie inej osoby z výkonu volebného práva, a tým snahou posilniť relatívnu váhu svojho hlasu. Pokiaľ je totiž počet voličov nižší, logicky stúpa relatívna váha ich hlasov. Takéto úvahy by mohli mať relevantný význam najmä pri voľbách do orgánov samosprávy obcí. Pravdou však je, že volebný kódex takýto postup výslovne nepredpokladá. Navyše, v § 10 ods. 1 volebný kódex výslovne hovorí o údajoch „o ňom“, teda o údajoch o dotknutom voličovi. Pokiaľ však ide o úpravu aktívne legitimovaného subjektu v Správnom súdnom poriadku, ten ustanovuje, že „*žalobcom je fyzická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že bola dotknutá na svojom volebnom práve chybou alebo nedostatkom v zozname voličov.*“ Citované ustanovenie teda teoreticky nie je prekážkou aj pre takú interpretáciu, podľa ktorej by sa odstránenia nedostatku zoznamu mohla osoba domáhať aj vo vzťahu k inému voličovi. Máme však za to, že takáto interpretácia presahuje účel, ktorý inštitút námietkového konania sleduje. Napokon v takomto prípade by už nešlo o opatrenie smerujúce k vylúčeniu materiálneho obmedzenia všeobecnosti volebného práva, ale skôr k vylúčeniu konkrétnej osoby z výkonu volebného práva, aj keď možno vylúčeniu oprávnenému.